

NOVA DOBA

Študijska knjižnica
dolž. iztis
plačano do
Ljubljana

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240. Din.
Oglasi se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Upravišтво: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 10.666.

RADO PEČNIK:

Čitateljem — sotrudnikom!

Vsak list, ki hoče igrati v javnem življenju pomembnejšo vlogo, potrebuje gnotne in moralne podpore od zunaj. So to v prvi vrsti stalni, vestni in zanesljivi sotrudniki, ki, ne da vneta širijo list med prebivalstvom, temveč tudi pošiljajo svoje prispevke iz vseh krajev, posebno iz onih, ki spadajo v specijelno interesno območje lista. Saj gradiva je na pretek — in zanimivosti je vedno dovolj.

Vsem našim čitateljem, sotrudnikom in prijateljem javljamo, da si je »Nova Doba« začrtala za v bodoče jasen, moderen program, ki naj pripomore listu do tega, da se bo krepko razvijal in dosegel primerno žurnalistično višino, ki mu gre kot listu, ki je poklican, da postane vsesplošno uvaževano in ugledno, dobro informirano, podučno in zanimivo glasilo južnega dela mariborske oblasti.

Toda — kakor omenjeno — treba je sodelovanja onih številnih, ki so doslej držali roke križem. Tudi tukaj bodi naše geslo: Iz malega raste veliko! Če bo vsak po svojih močeh — pa makar samo s par vrstami — pomagal, bo naše delo olajšano in izvedba našega programa bližja in popolnejša.

Prosimo pa vse one, ki se bodo gotovo številno odzvali našemu povabilu, da nas podpro s stvarnim, smotrenim delom in naj se kolikor mogoče izogibajo osebnosti, ki so hrana samo zakotnih listov.

V krogu naše žurnalistike hočemo ustvariti list, ki bo dobrodošel vsem našim stanovom — trgovcem, obrtnikom, kmetu, duševnemu in manualnemu delavcu: skratka, vsem, ki so potrebni dobrega glasila. Uvaževali bomo vse važne dogodke v naši in svetovni politiki, domače razmere, stanovske in društvene prilike, razne zanimivosti iz sveta itd. itd. Vpeljala se je tudi stalna telefonska poročevalska služba za najnovejše vesti.

To je v kratkem osnova nadaljnjega, novega dela »Nove dobe«. Vsi, ki vam velja naš poziv — pridobivajte številnih naročnikov, pošiljajte nam svoje gradivo! Noben kraj naj ne manjka. Z združenimi močmi bo dosegla »Nova doba« svoj cilj.

Vprašanje državnih namščencev.

»Jugoslovanski Lloyd« prinaša pod naslovom »Činovniško pitanje« leznanje in aktualen članek, v kojem obravnava to pereče vprašanje iz socijalno-gospodarskega vidika. Ker se vprašanje ne tiče samo prizadetih uradniških slojev, ampak indirektno tudi vsega našega gospodarskega in kulturnega življenja, smo uverjeni, da ustrežemo vsem našim čitateljem in vsem, ki so za naše javne zadeve za-

Davidović pri kralju.

Računi opozicije. — Velik naval občinstva. — Povratek dr. Ninčiča. — Odhod kralja in kraljice odgoden.

Beograd, 16. maja ob 13. uri. Ljuba Davidović se je danes zjutraj takoj po 9. uri sestal z voditelji opozicijskega bloka, ker mu je včeraj kralj v avdijenci izrazil željo, da naj mu do danes predloži natančno razporedbo glasov med narodno koalicijo in opozicijskim blokom.

Na današnjem sestanku voditeljev opozicijskega bloka se je razmotrival račun razmerja in se je naglašala potreba, da na prvi prihodnji seji Narodne skupščine prodre blok z večino glasov pri glasovanju o dnevnem redu in o verifikaciji mandatov. Po računu opozicijskega bloka znaša razmerje glasov med koalicijo in blokom 127 proti 130.

Po tem posvetovanju je odšel Ljuba Davidović ob 11. uri dop. na dvor, kjer je bil takoj sprejet od kralja v avdijenci. Avdijenca sedaj še vedno traja.

Pred dvorom se je zbralo veliko število novinarjev in ostalega beograjskega občinstva, ki nestrpno pričakuje rezultat avdijence.

Beograd, 16. maja ob 14. uri. Ljuba Davidović je zapustil dvor ob

12.30. Velikanska množica občinstva in novinarjev ga je takoj obkolila. Novinarji so ga z vprašanji naravnost oblegali. Davidović je samo nakratko izjavil: »Nimam, nimam, nimam še ničesar!«

Velika množica se je tudi zbrala pred poslopjem ministrskega predsedstva in že vse dopolne čaka, kdo dobi mandat za sestavo poslovne vlade. — Splošno prevladuje prepričanje, da dobi mandat za sestavo Ljuba Davidović.

Beograd, 16. maja. Zunanji minister dr. Ninčič se je vrnil danes dop. ob 9.20 z zagrebškim vlakom v Beograd. Dopolne je bil sprejet od kralja v avdijenci, v kateri mu je poročal o rezultatu sestanka z dr. Benešem na Bledu. Istočasno je bil sprejet na dvoru poslanik Palugdžić.

Beograd, 16. maja. Pom. zunanjege ministra Panta Gavrilović je izjavil beogr. dopisniku »Slov. Naroda«, da je poset kralja in kraljice v Parizu odgoden za toliko časa, dokler se ne reši sedanja kriza vlade.

Dr. Beneš v Rimu.

Rim, 16. maja. Včeraj ob 18.55 je prispel dr. Beneš v Rim. Na kolodvoru so ga pozdravili: v imenu Mussolinija nač. Paolucci in Decalholi, češkoslova-

ški poslanik Kybal, jugoslovanski poslanik Antonijević in rumunski poslanik Vlahovary.

Odhod naših tehnikov iz Trsta.

Trst, 16. maja Z brzovlakom ob 10.50 so odpotovali slovenski tehniki, 23 po številu, s svojimi profesorji nazaj v Ljubljano. Ogledali so si bili različne tehnične naprave in tvornice. Na kolodvoru sta jih pozdravila jugoslovanski konzul Stefanović in podkonzul Smiljanić. Na kolodvoru se je zbralo veliko število ljudi, člani feri-

jalnega akademskega društva »Balkan« in tržaške dame, ki so poslavljajoče se tehnike obsule s cvetlicami.

Varnostna oblast je ukrenila vse potrebno, da se mir ni kalil in da ni prišlo do nobenih incidentov. Značilno je tudi, da ni bilo videti na kolodvoru nobenega stražnika, kar je napravilo na navzoče najboljši utis.

Nova železnica Trst — Trbiž.

Trst, 16. maja. V kratkem se prične graditi železniška proga Trst—Trbiž. Ta železnica bo velikega politično-

gospodarskega pomena, ker bo šlo potem vso blago na sever po tej novi progi.

nimajo, ako človek v naslednjem priobčimo.

Teže poveljnih razmer ni menda noben stan občutil in noben je še vedno ne občuti v toliki meri, kakor baš uradniški. Medtem ko je bil pred vojno uradnik v splošnem socijalno ugledna in dobro situirana osebnost z dobrimi izgledi za bodočnost, je sedaj povsod, a posebno v naši državi, socijalno potisnjen in zelo slabo situiran, z nikakimi izgledi za bodočnost.

Če bi hoteli to trditev podkrepiti z dokazi, bi se nam takoj reklo, da je to odveč, ker je danes položaj našega uradništva splošno znan in splošno pomilovan, kakor je tudi znano, da uradništvo od današnje družbe in današnje državne uprave nima drugega, nego samo pomilovanje. Vse, kar se je dosedaj navidezno ukrenilo za izboljšanje njegovega materialnega stanja, je storjeno v naglici, brez volje, ker se pred frapantno bedo tega stanu pač ni

moglo drugače. Izgleda, da se ga je sebično hotelo samo vzdržati na nogah, samo da dela dalje, ker brez njega upravni stroj sploh ne bi funkcioniral.

Ni namen teh besed, da česa dodajo tej tužni sljki, ki nam je vsak dan pred očmi kot glasna, eklatantna obtožba vseh onih, ki jo še vedno ravno dušno gledajo, nego nam je do tega, da povdarimo, kako se to današnje obupno stanje uradništva zrcali v naših socijalno-gospodarskih prilikah.

Ne pretiravimo, ako trdimo, da je v naši državi okrog 175 do 200 tisoč uradnikov. Ako računamo, da ima vsak uradnik povprečno obitelj treh do štirih članov, lahko rečemo, da živi od današnjih uradniških plač blizu milijon ljudi, ali 12. del vsega prebivalstva. Po današnjih uradniških plačah odpade na vsakega člana uradniške obitelji kvečjemu 20, odnosno 15 dinarjev dnevno.

Curiška borza v petek 16. maja. Zagreb: 6'95.

To računamo povprečno, medtem ko najdemo v praksi faktično slučaje, kjer odpade na vsakega člana uradniške rodbine tudi samo po 10, kvečjemu pa po 25 dinarjev.

Ako primerjamo to plačo s predvojno, prihajamo do porazne ugotovitve, da sta odpadali takrat na vsakega člana uradniške rodbine najmanj dve kroni, največ pa pet kron, kar bi znašalo danes ekviparirano najmanj 35, največ pa 80 dinarjev.

Samooobsejumevno je, da po tej primerjavi izpadejo uradniki iznad osmega ali sedmega predvojnega uradniškega razreda, kajti če bi tudi te upoštevali, bi bila razlika tupatam razmeroma še poraznejša.

Čisti račun gornje razlike in gornjih števil kaže, da je po današnjih plačah okrog milijon duš v državi prikrašanih dnevno za 15 do 50 dinarjev. Ako vzamemo od teh števil srednjo mero 33 dinarjev, izhaja iz tega, da prejema danes celokupno uradništvo z upokojeenci vred dnevno okrog 30 milijonov dinarjev premalo. To torej pomeni, da znašajo današnje plače uradnikov in upokojeencev skupno komaj polovico njihovih predvojnih zahtevkov, to je, da morajo živeti s polovico one plače, ki so jo pred vojno prejimali.

To je tako jasno in nesporno, da bi bilo odveč zaiti v podrobnosti ali v poedine primere, ker bi vsaka takšna podrobnost ali primera potrdila isto. Vsak državni uradnik bo takoj potrdil in dokazal, da prejema danes polovico od onega, kar je pred vojno prejemal. V splošnem se lahko vzame, da nima oni, ki je inel pred vojno n. pr. 200 kron mesečno (torej po današnjem 3200 Din), danes v nobenem slučaju več nego 1500 dinarjev mesečne plače.

A sedaj, ko je to ugotovljeno, prihajamo na ono, kar smo že vnaprej povedali, to je, da mora uradništvo vsled takega stanja stvari dnevno manj potrošiti vse ono, kar prejema v manjši meri, kar daje letno na stotine milijonov dinarjev.

Ves ta denar je za gospodarstvo izgubljen, ker bi ga uradništvo več ali manj stalno trošilo; pa tudi če bi ga deloma vlagalo kot prihranek, bi bil zopet koristen gospodarstvu samemu. To je direktna škoda gospodarstva, a indirektna, in nič manj težka škoda nastaja istočasno s tem, da uradništvo v današnjih svojih ekonomskih neprilikah v izvrševanju svojih funkcij naravno ne more biti tako razpoloženo, vedro in neodvisno, in tudi ne tako ugledno, kakor bi moralo biti: — vse to skupaj pa vodi do zanemarjenja, pasivnosti in celo do korupcije. Naši gospodarski krogi so se že ob raznih priložnostih pritožili radi nekaterih abnormalnih, uprav neznosnih razmer, ki v glavnem izvirajo baš iz tega bednega stanja.

Istotako ni potreba navajati, kaj vse iz tega logično sledi in kakšno škodo utrpeva vsled tega naš socijalni in gospodarski razvoj. Omeniti hočemo samo eno dejstvo, ki bo deduktivno uverilo vsakogar o težavnosti družabno-gospodarskega problema, ki tiči v tej krivici.

Pred vojno so naša podjetja za književne izdaje in književne časopise krasno uspevala. Uradništvo je dajalo največji kontingent naročnikov. — Danes se ne more niti eden naš književni list obdržati niti leto dni; če se pa obdrži eden, morajo drugi propasti. Tudi v tem pogledu bi lahko navedli kon-

Pravo „SCHICHTOVO“ milo „JELEN“ z znamko „JELEN“ Schicht

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah.

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

kretno slučaje. Pevsem jasno je, da si danes uradnik ne more odtrgati od svoje plače 300 do 400 dinarjev za list; ako pa to stori, absolutno ne more podpirati nobenega drugega lista. Kakor je s književnimi časopisi, tako je več ali manj z vsemi onimi kulturnimi in gospodarskimi proizvodi, ki so našli v uradništvu svoje stalne in sigurne odjemalce. Očitno je torej, da trpita vsled današnjega bednega stanja naših drž. uradnikov mnogo, mnogo i gospodarstvo i književnost, in da je v tem slabem stanju iskati dobršen del vzrokov naše splošne ekonomske krize.

V razmišljanje!

Politične vesti.

ZA POSLOVNO VLADO. V četrtek popoldne je bil po sprejemu poslanika Balugdžića sprejet na dvoru Ljuba Davidović. Kralj vztraja na stališču, da se sestavi poslovna vlada. S to sestavo bo najbrž poverjen preds. Nar. skupščine Ljuba Jovanović. Kralj je zahteval od Davidovića, da poda do petka točen seznam poslancev, ki bi bili pripravljeni podpirati novo vlado, in poročilo o možnosti kombinacij. Mandat za sestavo poslovne vlade bi mogel dobiti Davidović le, če bi dal jamstva za možnost aktivnega skupščinskega dela brez Radičevcev.

NOVE KOMBINACIJE. — BALUGDŽIĆ. V sredo zvečer je prispel v Beograd naš berlinski poslanik gosp. Živojin Balugdžić. Njegov prihod je v zvezi z rešitvijo krize. Opozicija upa, da bo Balugdžić poverjen s sestavo vlade, ki bi naj po končanih nujnih poslih šele jeseni izvedla volitve. Balugdžić pa je izjavil, da smatra vsako izvenparlamentarno rešitev krize za opasno. To svoje naziranje bo zastopal tudi na dvoru.

O RAZPUSTU MADŽARSKE STRANKE V JUGOSLAVIJI je podal madžarski zun. minister Daruvar v nar. skupščini izjavo, da se Madžarska ne mra vmešavati v notranje zadeve Jugoslavije. Zadeva pa je mednarodnega pomena in ni stvar baš Madžarske, da jo predloži mednarodnemu foru.

NOVA VEČINA V FRANCIJI. Po francoskih poročilih bo sestavljena v Franciji vlada čiste leve, ki je pa odvisna od zadržanja socialistov, ki stavljajo radikalcem težke zahteve, n. pr. več važnih portfeljev, takojšnjo izpraznitev Porubnja in spremembo budžeta, sestavljenega od stare vlade. Vsa ta vprašanja bo rešil v kratkem kongres socialističnih strank. Radikalci in socialisti zahtevajo, da odstopi predsednik republike Millerand, češ da se je pri zadnjih volitvah preveč eksponiral za nacijski blok. Nada-

lje zahtevajo tudi, da se na vsa državna mesta postavijo zanesljivi možje.

NOVA FRANCOŠKA VLADA, ki jo bo sestavila leвица, je zagotovljena. Socialisti so se zavezali, da jo bodo sicer podpirali, toda ne vstopijo oficijelno v vlado. Vprašanje morebitnega predsednika republike še ni rešeno.

Gledališče.

V torek, 20. maja ob 20. uri: »Nioba«. A abon. — Mladini izpod 16 let vstop prepovedan.

V četrtek, 22. maja ob 20. uri: »PRI TREH MLADENKAH«. Izven.

I.

Opereta »Pri treh mladenkah« (Dreimäderlhaus) se pridno študira in se že vršijo orkestralne skušnje. Ako se ukine prepoved igranja vsled epidemije, se vrši premijera operete v četrtek, dne 22. maja. Vstopnice se že lahko od danes naprej rezervirajo v trgovini Goričar in Leskovšek na Kralja Petra cesti.

II.

Gostovanje gđ. Lubejeve, subrete Narodnega gledališča v Mariboru, v opereti »Pri treh mladenkah«. Uprava se je potrudila, da to opereto kot zadnjo v sezoni kar najlepše uprizori. — Zato je povabila gđ. Lubejevo, da gostuje v glavni vlogi »Hannerl«. Gđ. Lubejeva je dosegla zadnje čase najlepše uspehe v opereti. Publika in kritika sta vzhiceni nad njenim petjem in temperamentno igro.

Celjske novice.

CENJ. DOPISNIKI IN SOTRUDNIKI se prosijo, da pošljejo oz. prinesejo svoja poročila, dopise itd. ob dnehi, ko izlaja »Nova Doba« (ponedeljek, sredo, petek) NAJKAŠNEJE DO 9. URE DOPOLDNE v uradništvu, ker se nalo radi tehničnega dela redakcija brezpogojno zoključiti. — Uredništvo.

NEPOLITIČNA GOSPODARSKA STRANKA V OBČINI OKOLICA CELJE. Tako se glasi na zunaj ono politično skrupulo, za kojim se hinavsko skriva prava nemškutarja okolice našega mesta. Tako so krstili mrtvojenega otroka tisti Nemci in nemškutarji, ki so se nekda v avstrijskih časih zaman trudili, da bi nam okužili in ubili našo slovensko okoliško občino. Ako nekda Westeni, Pfeiferji, Rakuschi in celo nemško Celje in vsa oblast z nasiljem, grožnjami in denarjem ni mogla na teh tleh zagospodovati nad nami, dasi je imela tudi razne nam še danes dobro znane osebnosti

pomagače iz slovenskih vrst, bo to tem manj uspelo tistim zapeljancem in neznačajnežem, ki plešejo danes v celjski okolici na komando nemškega kapitla. Za bližajočo se volitve v okoliški občini pač ne primanjkuje kandidatnih list. Vsak poštenjak Slovenec, pa tudi onih par pravih Nemcev, bi se laško odločil za eno ali drugo, koji zaupa, da bo najboljši in najuspešnejši vodila občinsko gospodarstvo te obsežne občine. Za nemške in nemškutarske nastope pri nas ni več prostora, ne morda, o tem se bodo imeli priliko prav temeljito poučiti oni možje, ki hočejo pozabljati, kje so, katero leto pišemo danes in od koga živijo. V prihodnje bomo imeli priliko se podrobneje baviti s to prikaznijo, ki si je za političen občinski volilni boj oblekla »nepolitično« oblačilo!

KONCERT GLASBENE MATICE V MARIBORU, ki bi se bil moral vršiti v soboto, dne 17. tm., a je bil radi epidemije preložen, se vrši v soboto, dne 24. tm. Cenj. občinstvo že sedaj opozarjamo na to prireditev, ki bo nudila pravi umetniški užitek; kajti Glasbena Matica v Mariboru je priznana eno najboljših in najmočnejših pevskih društev Slovenije. Dolžnost vsega občinstva je, da se agilnim pevcem, ki prvič stopajo med nas z izbranim pevskim sporedom, oddolži s polnoštevilnim posetom.

VSEM KULTURNIM IN NARODNIM DRUŠTVOM V CELJU! Da dostojno sprejmemo bratsko društvo Glasbena Matica v Mariboru, ki prihaja prvič k nam, vabi Celjsko pevsko društvo vsa društva in korporacije k informativnemu sestanku, ki se vrši v torek, dne 20. tm. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Pokažimo našim dragim gostom v soboto, dne 24. tm. s tem, da jih polnoštevilni pričakamo pri popoldanskem vlaku, ki pripelje v Celje ob 15.47, da znamo ceniti njih trud za povzdigo in napredek kulture in umetnosti našega naroda.

PREVOZ ŠKRLATIČNIH BOLNIKOVI. — K tej točki smo dobili od avtoritativne, kompetentne strani sledeče pojasnilo: V okrajnem glavarstvu Celje se v lanskem in letošnjem epidemiji škrlatice ni prevaževal po železnici uradno nobeden slučaj škrlatice v bolnišnico. Glavarstvo se je v to posluževalo vedno privatnih vozov, ki so se razkuževali, še bolj pa velikega sanitetnega avta zdravstvenega odseka v Ljubljani. Tako n. pr. se je pretečeno poletje prepeljalo iz Bralslovč 25 slučajev, letos februarja pa iz Dobrne 42 slučajev v celjsko bolnico s sanitetnim avtom, itd. Železnice se je poslužilo, kolikor nam je znano, v isti namen le slovenjgraško okrajno gla-

varstvo na ukrep dotičnih distriktnih zdravnikov iz Velenja in Šoštanja, sicer pa z vso previdnostjo. Škrlatični bolniki so dobili poseben oddelek; voz, ki se je rabil, so v Celju izvršili ter poslali v Zalog, da se tam desinficira in ostane 3 tedne neuporabljen. Želeti bi bilo, da se vsako ravnanje, ki vzbuja v publiki sum, da se ni ravnalo pravilno, naznani naravnost okrajnim glavarstvom, ki se bodo gotovo radevolje vsak čas z vso vžemo pobrigala, da se zadeva uredi.

RAZDELITEV PODROČJA OKROŽNIH URADOV ZA ZAVAROVANJE DELAVCOV. Uprava osrednjega urada za zavarovanje delavcev je na svoji zadnji seji sklenila razdeliti področje okrožnega urada za zavarovanje delavcev na dva okrožna urada: enega s sedežem v Ljubljani, drugega s sedežem v Mariboru ali Celju. Tema uradoma bi pripadalo področje dodelanja Slovenije in Prekmurja, ki bi se v glavnem ravnalo po razdelitvi v oblasti Ljubljanske okrožni urad izkazuje za mesec julij l. l. 70.072 članov.

TELEFON V DOBRNI IN AVTOMOBILSKE ZVEZE V SAVINJSKI DOLINI. Na predlog ljubljanske poštne direkcije in vsled intervencije JDS je ministrstvo za pošto in brzojav odredilo, da se s prihodnjim mesecem uvede v Dobrni telefon. Po zadnjih poročilih bo tudi vprašanje avtomobilskih zvez v Savinjski dolini v doglednem času ugodno rešeno.

IZ DRŽAVNE SLUŽBE. Inženjerja Oskar Juran in Viktor Piletič (ki je bil doslej dodeljen hidrotehničnemu oddelku v Celju) sta dodeljena okrajnemu hidrotehničnemu oddelku v Celju za okraje Celje, Konjice, Gornji grad in Šmarje-Kopec-Kozje.

SMRTNA KOSA. V četrtek, dne 15. tm. zv. je umrla v visoki starosti 88 let mati ge. Tomašek, vdove pred kratkim umrlega davč. nadupr. v p., g. Tomaška. Težko prizadeti gospej naše globoko sožalje!

MESTO VENCA NA GROB POK. NOTARJA LOVRO BAŠA je daroval g. dr. Josip Šerbec, odvetnik v Celju, za Dijaško kuhinjo 150 Din.

DIJAŠKI KUHINJI V CELJU so darovali namesto venca na grob umrlega g. Lovro Baša, notarja v Celju, g. Rud. Kramer, notar v Dol. Lenčavi 500 Din in g. Franc Presečnik, notar na Vranskem 100 Din. Namesto venca umrli ge. Hruschka, ravnatelj vi soprogi v Storah. je poslala ga. Fani dr. Bergmannova, veleposestnica v Zal. u. 200 Din.

RADI VLAČUGARSTVA in suma tajne prostitucije sta bili aretirani dve tički. Oddali so ju v zapore tuk. okrajnega sodišča, kjer sedaj premišljujeta o neprijazni usodi »izvoljenih« Evinih hčera.

TATVINA. Ivan Valek, delavec iz Pregrada, je ukradel pred trgovino Rakusch g. Josipu Kovaču kolo in se z njim mirno odpeljal proti Zavodni, kjer mu je pa roka pravice ustavila nadaljuje »obratovanje«. Oddan je bil v zapore tuk. okrožnega sodišča.

NAPRAVA REZERVNEGA ODCEPA PRI MESTNEM VODOVODU. (Razglas.) Mestni občinski svet je v

Prof. I. K. Sancin:

Črtica o našem muzikalnem razvoju s posebnim ozirom na inštrumentalno (reproduktivno) umetnost.

V tekni tega šolskega leta se je pri glasilo na celjski Glasbeni Matici dokaj novih gojencev za gosli in glasovir. — Za orkestralne instrumente (razun gosli), n. pr. za vijolo, čelo, bas, klarinet, flavto, trompeto, pozavno, rog i. dr. ni čutili takega zanimanja kot ravno za gosli in glasovir. Malokdo pomisli, da so ostali instrumenti ravno tako važni in potrebni na glasbenem polju kakor gosli ali glasovir. Pa, še potrebnejši, ker dobrega orkestrskega glaslača najdeš prej, kot pa dobrega klarinetista, trobentača, harfista, flavtista ali celo timpanista. To so ravno instrumenti, ki igrajo poleg lokovih instrumentov v orkestru enako važno vlogo. — Zato priporočamo naši

glasboljubci mladini, da se naj ne loti samo goslanja ali pa igre na glasovirju, marveč naj poskuša po kakem pihalu. — Med pihala spadajo vsa lesena pihala n. pr. flauta, oboa, angleški rog, fagot in klarinet. Medena pihala, ali bolje trobila so pa. rog, trobenta, pozavna, tuba itd. Enako važna so v orkestru poleg harfe tudi vsa tolkala, n. pr. veliki in mali boben, timpani in cela vrsta starejših in modernejših tolkal. Glasbena Matica je vpeljala pouk večine zgoraj imenovanih instrumentov poleg gosli in klavirja; zato opozarjamo, da se zamore na željo poučevati ta ali oni instrument, izvzemši angleški rog, oboa, fagot in harfo.

Jemljimo si za vzgled Čehe in druge, ki polagajo enako vrednost in važnost vsem instrumentom ne samo violini in klavirju. — Sicer je resnica, da se po celnem sveru na skoraj vseh glasbenih šolah priglasi vsako leto večina gojencev za gosli in klavir, in to zlasti na Češkem. Zato je ravnateljstvo praškega konservatorija že pred leti odredilo, da se sme vsako leto sprejeti

(z izpitom seveda) na konservatorij le določeno število gojencev za gosli, in so že med temi všteti takozv. »pogojni gojenci«, ki obiskujejo le par let violinski kurz, in če se med tem dokaže, da so glasbeno nadarjeni, a vendar niso pokazali istega uspeha kot oni, ki so imeli dane že vse predpogoje (kakor n. pr. primerno ustvarjeno roko — razpetje — in splošno razpoloženje za goslanje), tedaj se morajo ti gojenci lotiti kakšnega drugega instrumenta — po večini trobila ali pa pihala. Ne smemo pa pozabiti, da se med onimi takozvanimi »pogojnimi gojenci« čisto nahajajo taki, ki imajo absoluten sluh. — Tak gojenec postane potem izvrsten pihalec, medtem ko bi kot violinist srednje vrste nikoli ne dosegel pravega uspeha. Saj imamo celo vrsto odličnih glasbenikov v glasbeni zgodovini in med njimi prav slavnih možje, ki so se bili prej v tekni svojih študij na konservatoriju posvetili kakemu trobilu, kakor slavni dirigent Gino Marinuzzi (rog) in Toscanini (čelo in rog).

Potreba pihal in trobil se kaže

vsepopoved in tembolj pri nas Slovencih, ki smo do danes gojili in gojimo po večini zborovo petje, kjer se začena in neha vsa naša reproduktivna glasbena kultura, izvzemši obe operni gledališči, t. j. v Ljubljani in Mariboru. Gledališča tvorijo poglavje zase, ker nam v njih ne gre za gojitev inštrumentalne glasbe kot take s pomočjo domačih moči, marveč v splošnem za opero, ki je drama, komedija, združuje pevske umetnosti z igro, slikarjo in glasbo, da z vsemi temi potrebnimi in nepotrebnimi efekti predstavi in slika razna razpoloženja oseb in dogodljajev. — Če vzamemo oni del aparata iz gledališča, ki se imenuje orkester (n. pr. v Ljubljani), je komaj polovica domačih, vse drugo je izposojeno. — Enako je v Mariboru vsaj pred kratko dobo bilo. — In sedaj pridemo k ljubljanskemu orkestralnemu društvu. Tu vidimo, da ono žal ni imelo in nima onega obstanka, kakršnega bi mu bilo treba za procvit in napredek. Morda je premalo zanimanja za to velevažno muzikalno institucijo? — Bržkone bo

svojih rednih javnih sejah dne 4. julija pr. l., odn. 12. septembra pr. leta sklenil napraviti za oni del vodovoda, kjer običajno pokajo cevi, rezervni odcep, da bo omogočil redno preskrbo mesta z vodo tudi tedaj, če bi se na omenjenem mestu pojavila katerakoli napaka. Vsled montiranja rezervnega odcepa na glavno vodovodno cev *bo mestni vodovod od srede, t. j. 21. tm. ob 11. uri dop. do sobote, t. j. 24. tm. do 6. ure popoldne zaprt.* Občinstvo se opozarja, da se pravočasno preskrbi z vodo. — Mestni magistrat celjski, dne 16. maja 1924. — Župan: dr. Hrašovec s. r.

DRUGO POROTNO ZASEDANJE pri celj. okrožnem sodišču prične dne 2. junija in bo trajalo približno 3 tedne, ker je na vrsti nekaj prav obsežnih slučajev.

SEZNAM POROTNIKOV za drugo porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Celju dne 2. junija 1924. — *Glavni porotniki:* 14 Vekoslav Finžger, gl. zal. tobaka, Celje; 28 Alojz Cvahte, pos. in župan, Ličenca; 120 Franc Drobnič, trgovec, Laško; 15 Alojz Frece, trgovec, Celje; 23 Franc Jug, trgovec, Celje; 245 Jožef Zagradišnik, posestnik, Slatina; 98 Vladimir Brezovnik, trgovec, Vojnik trg; 183 Franc Kolenc, velepos., Juvanje; 148 Martin Zdolšek, velepos., Okrog; 206 Albin Pečar, trgovec, Imeno; 127 Al. Simončič, kmet, Rečica; 37 Jakob Pajk, električar, Celje; 122 Josip Osočin, trgovec, Laško; 271 Josip Ješovnik, posestnik, Stari trg; 220 Leopold Brudermann, pos. in trg., Konjice; 179 Ivan Zupan, posestnik, Ločica; 50 Maks Zabukovski, krojaški mojster, Celje; 254 Franc Stropnik, pos. in gostil., Družmirje; 263 Anton Pernat, gostil. in trg., Meža; 108 Viktor Piliš, pos. in trg., Žalec; 186 Peter Troger, pos. in župan, Mozirje; 173 Franc Schauer, grajšček, Brode-Krnsko; 199 Franc Strgar, kmet, Slogonško-Kapele; 103 Jožef Jug, pos., Žalec; 162 Jožef Čebular, pos., Grobelno; 52 Tomaž Blanc, pos., Lisce; 109 Fr. Roblek, velepos., Žalec; 3 Viktor Belič, trgovec, Celje; 134 Alojz Logar, pos. mes. in gostil., Sv. Lenart; 102 Franc Goričan, pos. in mizar, Žalec; 205 Iv. Ban, kmet, Gorjana; 253 Ivan Gruber, trgovec, Družmirje; 106 Vinko Kveder, velepos., Žalec; 167 Anton Plasdan, pos., Rakovlje; 270 Ferdo Kac, velepos., Šmartno; 155 Ferdo Pustek, trgovec, Šmarje. — *Dopolnilni porotniki:* 64 Jožef Travnar, pos., Arjavas; 70 Franc Sodin, tov., gost. in pos. Bukovžlak; 2 Boris Batič, trgovec, Celje; 35 Ernest Marinc, pos. in lesni trgovec, Celje; 3 Jakob Lopan, pek. mojster, Celje; 42 Anton Robek, gostilničar, Celje; 17 Jernej Golčar, sedlar, Celje; 19 Anton Hofbauer, trg., Celje; 69 Karol Rezar, pos., Kresnike.

POBIRANJE EKSEKUCIJSKIH PRISTOJBIN S STRANI MESTNE OBČINE V CELJU je veliki župan z naredbo dovolil. Pobirati se smejo naslednje eksekucijske pristojbine: za opomin od vsakega dinarja po 1 paro; za rubež od vsakega dinarja po 1 paro in za prodajo od vsakega dinarja po pol pare. Te pristojbine se nanašajo na vse dajatve lastnega in prenesenega področja občine in se v obeh primerih

tako! — Res je, da se pri nas pesem intenzivneje goji, in da se goji, je prav. Saj je pesem ona čudovita vez, ki spaja vse duše istega in sorodnega naroda v eno celoto. — Toda ne smemo pozabiti, da bomo kot kulturni narod potrebovali še več na polju reproduktivne glasbene umetnosti, če se bomo hoteli kulturno udejstvovati in meriti s tem in onim večjim narodom, ki ima za seboj svojo veliko zgodovino, tradicijo in kulturo, ki pa stopa dalje, višje in višje. — Naše stremljenje bodi vedno po višjih ciljih in to tudi v glasbeni umetnosti, v kateri smo še začetniki.

Naš narod nima negativne za glasbo. Evo dokaz: Na deželi se zberejo vaški fantje, ki se niso nikjer učili not in glasbene teorije, in slišal boš, da pojó v razdeljenih glasovih dvo, tro in tudi četverglasno. — Ali ne kaže to dejstvo, da je tu dan velik predpogoj možnosti za muzikalen razvoj v polni meri? Ali ni to že prvi dokaz smisla harmonije? — Iz izkušnje vem, da se to zlepa ne zgodi niti pri narodnih, ki veljajo za glasbeno dozorele in merodaj-

stekajo v mestno blagažno. Zato pa občina ne sme zahtevati od države nobene povračila stroškov za iztirjanje v prenesenem področju.

IZDAJANJE IN PROŠNJE ZA DOSTAVITEV VOJAŠKIH ODLIKOVANJ. Vse osebe, oficirji, podoficirji, uradniki vojske ali vojaki, ki so bili od 1. januarja 1916. l. do danes odlikovani s kakršnimisbodi vojaškim odlikovanjem (albansko spomenico, medaljo, spomenico za vojno, osvobojenje in ujedinjenje, z zlato ali s srebrno medaljo za hrabrost ali redom itd.), a istega niso iz kakšnega razloga prejeli, v največjih slučajih radi neznanega bivališča, se imajo na osnovi Naredjenja Gospodina Ministra Vojske i Mornarice, Dženeralštabno oddeljenje, Br. 11.200 od dne 22. marca 1924. l., Sl. vojni list št. 17 od 4. aprila t. l. — osebno ali pismeno obrniti do najbližjega vojnega okruha s tozadevno prošnjo (ki je kolkovanja prosta), v kateri morajo biti navedeni sledeči podatki: Ime in priimek, čin in poklic, rojstno leto, domovinsko-pristojna občina in glavarstvo, vrsta odlikovanja (odlikovan z ukazom štev.) in datum, v katerem činu in poklicu odlikovan, končno: je-li bil z istim odlikovanjem popreje odlikovan?, in sedanje bivališče. Osebe, katere so izgubile odlikovanje, nadalje spomenice, reče, ali so se isti pokvarili, nabavijo si lahko iste pri »Oficirski Zadrugi v Beogradu« neposredno z osebno ali pismeno prošnjo, kateri se morajo priložiti dokazi, oziroma uverjenje in event. pokvarjeni predmeti. Prošnjam za odlikovanje, ki niso izrecno takse proste, je priložiti predpisano takšno vsoto v gotovini. — Komanda Celjskog vojnog okruha, Br. 13.490 z dne 14. maja 1924. l.

PRIJAVE ZASTOPSTEV INOZEMSKIH TVRDK TRGOVSKI IN OBRATNIŠKI ZBORNICI V LJUBLJANI. Ker je iz uradnih podatkov o gibanju trgovine, obrti in industrije, ki jih prejema trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani od pristojnih mest, malokje razvidno kakšno inozemsko zastopstvo in iz katere države imajo zastopstvo posamezne tvrdke njenega zborničnega okraja, uljudno vabi vse one tvrdke, agenture in komisijske trgovine, ki imajo kako zastopstvo iz inozemstva, da ji ga blagovolijo prijaviti v teku 8 dni. Te prijave potrebuje zbornica v svrhu spopolnitve njene evidence in da bo mogla interesentom, ki bi se zanimali za taka zastopstva, naznaniti njih naslove. Zbornica tudi prosi v interesu zastopnikov samih, da se ji naznanijo odslej sproti vsakršne spremembe zastopstev inozemskih tvrdk.

ODDAJA SUBVENCIJSKIH MERJASCEV V LETU 1924. (Razglas.) Oblastna uprava v Mariboru namerala je to leto, v kolikor bodo dovoljevala v ta namen razpoložljiva sredstva, iz državnega proračuna podpirati preskrbo dobrih plemenskih merjascev v mariborski oblasti. Merjaški se bodo oddajali v starosti približno 3—5 mesecev zanesljivim svinjerejem v kraje, kjer je osveženje krvi neobhodno potrebno. Nabavili se bodo v domačih vzrejalnicah. Država bo prispevala k nakupu približno polovico nakupne cene, t. j. do zneska 500 Din za komad,

ne, n. pr. pri Italijanih. Pri teh velja v prvi vrsti *solo* (vodilna melodija) brez fundamenta, skratka petje v unisonih brez harmonije; to je pri njih tipično. — Seveda mislim tu priprosto ljudstvo in priprosto petje, ker to je čisto merilo za primerjavo obojega. — Zatorej ne zanemarjamo svojih darov in talentov, temveč lotimo se dela, ako so nam že pogoji in prilike dane. — Gojimo torej vokalno in v isti meri tudi instrumentalno glasbo vsak na svojem polju. Temeljni kamen je bil pri nas Celjanih položen za instrumentalni razvoj pred nekaj tedni s tem, da se je na Glasbeni Matici v Celju ustanovil godalni orkester, ki ima namen gojiti resno instrumentalno glasbo.

Le vztrajnosti, požrtvovalnosti in dobre volje je treba in stvar se bo lahko lepo razvijala in dobila svoj reden tek. Upajmo, da se odzove tudi marljiv in voljan naraščaj za pihala in trobila, in potem srčno pričakovati v teku 6 do 7 let svoj lastni simfonični orkester.

kar je odvisno od razvojaživali. Ostali del kupnine in morebitne stroške (za boj, prevoz, živinozdravniški pregled) plača naročnik takoj pri prevzemu živali, odnosno železnici potom povzeta. Prošnje je vlagati potom pristojne občine, kmetijske podružnice ali okrajnega zastopa. Priložiti je pravilno podpisano zavezno pismo. Dotični urad potrdi na zveznem pismu: 1. da je merjasec v dotičnem okraju potreben; 2. da je prosilec zanesljiv svinjerejec in 3. da prevzame vso odgovornost za prevzete in plačilo živali. Prosilec se mora zavezati, da bo voden spušalni zapisnik, ki ga dobi ob prejemu merjasca. Pripuščati ima merjasca do izpolnjenega drugega leta proti zmerni odškodnini tudi na tuje živali. Ravnanje se mora po navodilih, ki jih bo dobil od državnih strokovnjakov, osobito ne sme merjasca prezgodaj uporabljati za plemo. Po preteku te jamstvene dobe pride merjasec v neomejeno last prasičereja. — Tripominja se, da se bo vsled piclo odmerjenih sredstev zamoglo ozirati le na najnujnejše slučaje. Rok za prijavo traja do 10. junija t. l. in se na pozneje prispele prošnje ne bo moglo ozirati. Prijave je poslati na naslov: Veliki župan, oddelek za kmetijstvo v Mariboru; istotam je naročiti potrebna zavezna pisma. — *Veliki župan mariborske oblasti.* — V Mariboru, dne 13. maja 1924.

Obdrži zdravo telo za usta, zobe, grlo -- Odol rabi!

Misli boljše!

Iz sodne dvorane.

SEJMSKA »STROKOVNJAKA«. 43-letni kočar Štefan Mršljak in 30-letni pekovski pomočnik Fr. Švec, oba iz Prebukovja na Hrvaškem sta se dogovorila, da se bodeta dne 17. aprila na sejmu v Konjicah »slučajno« našla. Mršljak je nekaj dni poprej nastopal v Sloveniji kot obubožan pogorelec in je prispel na sejn naravnost iz Maribora. Ker jima na Hrvaškem niso hoteli »posrečiti« s srajcami, sta stopila v trgovino gospe Lize Šerak. Že poprej pa je eden izmed njiju zahteval v isti trgovini svilene robe, a mu jih radi siromahnega vtisa niso hoteli dati. V trgovini navzoči so postali torej yozorni — in glej! Dobrima Hrvatoma sta naenkrat začela rasti trebuška. Ko pa so debeluha hoteli ohladiti in odpreti suknjič, se je pokazalo izpod njih pet srajc. Pred celj. okrožnim sodiščem sta se zagovarjala z ne-kaznovanostjo, a tozadevne informacije so dale povsem drugačen rezultat. Odslužiti bodeta morala štirimesečni poostreni »rok« v tukajšnjih zaporih.

V OBRAMBO UČITELJSTVA. 21-letna posestnikova hči Terezija Sovinc iz Pristave v rogaškem okraju je vdrla med poukom v šolsko sobo in obisipala šolskega vodjo s surovimi psovkami. Obsojena je bila na 100 Din globe. — 23-letni posestnikov sin Alojz Lapornik iz Št. Lenarta nad Laškimi pa je dne 20. decembra m. l. v razredu dejansko napadel učiteljico in jo med

drugim še sledeče nahrulil: »Porka madona! Ti si dokla in nič drugega!« In vse samo zato, ker je radi pomanjkanja rednega pouka zaostale učence še po obveznem pouku poučevala. Lapornik si bo ohladil jezik v 10-dnevnem poostrenem zaporu.

TATVINA V RAKUSCHEVI TRGOVINI. Celj. okrož. sodišču so se predstavili v soboto, dne 3. tm. 19-letni J. Hriberšek, 18-letni Josip Velunšek in 26-letni Mat. Vukovnik, uslužbenci tvrdke Rakusch v Celju. Od l. 1921. naprej je Hriberšek sam, deloma pa sporazumno z ostalima dvema obtožencema kradel v skladišču tvrdke Rakusch železnino, ki so jo potem spravljali na varno, blago razprodali, denar si pa delili. Hriberšek je bil obsojen na 4 mesece, Velunšek na 2 mesece in Vukovnik na 14 dni poostrenega zavora.

RADI PONEVERBE se je moral zagovarjati 30-letni mesar Ig. Frankovič iz Brega, ki je bil uslužben pri mesarju Gorenjaku iz Celja. 7. aprila ga je poslal gospodar s 38 kg klobas v Savinjsko dolino, da jih razpeča. — Frankovič pa je izkupiček zapravljal, dokler ga niso v Braslovčah prijeli. Sedaj bo imel čas tri tedne razmišljati o problemu tujih klobas.

STAR GREH. Spomladi l. 1919. je bil obdolžen mesarski pomočnik I. G. na Bregu pri Celju, da je ukradel neke obloke, zlatnino in dve zlati uri. Ukradeno blago je »shranil« pri svoji teti na Bregu. Resničnost ovadbe se je tekom preiskave izkazala, toda obdolženec jo je medtem popihal čez mejo. Končno so ga izsledili v Linzu. Pred celj. okrožnim sodiščem se je zagovarjal, da je kupil zlatnino od nekega Bosanca, usnjati jopič pa od »neznanega vojaka«. Ker mu pa gospodje tega nikakor niso hoteli verjeti, je dobil štiri mesece poostrene pokore.

NEPOBOLJŠLJIVA TATICA. 20-letna dekla Angela Ugovšnik, dekla v Solčavi, je po izvršeni tatvini zlatnine pri svojem služboдавцу pobegnila v Avstrijo. V Celovcu je presedela trimesečni zapor zaradi tatvine, nakar so jo odpemili v njeno domovino. Ker pa se je tu zopet lotila tatvine — ukradla je perilo in par novih čevljev — je bila pred celj. okrožnim sodiščem obsojena na 6 tednov poostrenega zavora.

POHOTNI NASILNEŽ. Friderik Volker, 30-letni rudar v Hrastniku, ki je bil že 22-krat predkaznovan, je bil zadnjič 22. marca obsojen na mesec dni poostrenega zavora, ker je hotel posiliti neko 48-letno bolno žensko iz Hrastnika. Toda to ga ni izpametovalo: V noči 24. aprila je zopet prišel pred vrata iste žene in z grožnjami zahteval, da mu cdppe. Ker ga pozna kot nasilneža, mu je raje odprla, da ga pomiri. Volker pa jo je zopet začel nadlegovati, in sicer tudi dejansko, nakar mu je utekla k sosedom. Volker se je zagovarjal s popolno pijanostjo, kar pa ni verjetno. Celj. okrožno sodišče ga je obsodilo na tri mesece poostrenega zavora.

PODJETEN PREMOPAR. 21-letni rudar Ivan Drenik v Libojah je imel kot delavec v rudniku po zimi deputat premoga 5 q, poleti pa 2. Na ta račun je prodajal raznim strankam v Petrovčah, Žalecu in sosednjih občinah premog in prejel za to večje vsote denarja. Ko se ni več čutil varnega, je pobegnil v Studence pri Mariboru. Nekaj časa je živel s prigoljufanim denarjem. Končno pa mu je tudi tega zmanjkalo. Neki znanec njegovega očeta mu je na njegov izgovor, da so ga med vožnjo okradli, posodil 400 dinarjev. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo Drenika na mesec dni poostrenega zavora.

VOJAŠKEGA BEGUNCA, nekega Al. Deželaka, je skrila Ana Kolar, posestnica v Trobendolu. Storila je to namenoma in z vednostjo, da je pobegnil od vojakov, ker so ga orožniki že enkrat pri njej aretirali. Ponoči 18. februarja so prišli vnovič pred njeno hišo in zahtevali, da odpre vrata. Kolarjeva pa je orožnike tako dolgo zadrževala, dokler ni zbežal begunec, ki je ležal na peči, na podstrešje in se tam skril. Celj. okrožno sodišče jo je radi tega obsodilo na teden dni zavora.

Sokolstvo.

SOKOLSKO DRUŠTVO V CELJU je priredilo v nedeljo, dne 11. maja pešizlet v Griže. Dopoldne se je držalo vreme nekam kislo, vsled česar je došlo na zbirališče le najbolj disciplinirano članstvo, okoli 60 po številu. Izletniki so došli v Griže okoli 15. ure, kjer jih je na cesti pod cerkvijo pričakovalo članstvo in naraščaj tamošnjega odseka. V dverani g. Pikla se je razvila prijetna zabava; sodelovalo je tudi tamburaško društvo iz Griž. Šest naraščajnikov novoustanovljenega sokolskega odseka v Grižah je nastopilo s prostimi vajami. Po komaj tritedenski vežbi so obvladali proste vaje popolnoma in napravili na občinstvo najboljši utis. Velika zasluga gre br. Tušarju, ki, uslužben na Polzeli, prihaja trikrat tedensko v Griže. Izletnike je pozdravil br. Šinkovec, odzdravil starosta celjskega Sokola brat dr. Milko Hrašovec, ki je v svojem nagovoru omenjal novoustanovljeni odsek in konstatiral, da takoj ob ustanovitvi razveseljiv uspehi. Izleta sta se udeležili tudi društvi iz Žalca in Petrovč, tako da je bila prostrana dvorana natrpano polna. K razširjanju sokolske ideje v Grižah je ta izlet nedvomno nekaj doprinesel. Želeti bi bilo, da bi naša društva večkrat prirejala pešizlete na deželo.

Narodno gospodarstvo.

II. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod.

Žalec, SHS, 15. maja 1924.

V minuli poročilni dobi je sedem dni deževalo in je povprečna jutranja temperatura znašala le 7 stopinj R., kar se mora označiti kot razvoj rastline neugodno dejstvo; v kljub temu se pa v zgodaj obrezanih in dobro negovanih nasadih najdejo že do 2 m visoki, krepki poganjki. Sedaj se pečajo hmeljarji s privezovanjem trt, z okopavanjem in trebljenjem hmeljskih vrst.

S hmeljem zasajena ploskev se je povečala za 25—30%.

Zaloge hmelja se nahajajo le še v rokah hmeljskih trgovcev.

Društveno vodstvo.

Dnevna kronika.

CENJ. NAROČNIKI, ki še niso poravnali zastale naročnine, se prosijo, da to NEMUDOMA storijo, ker se jim bo v nasprotnem slučaju pošiljanje lista s 1. junijem BREZPOGOJNO ustavilo.

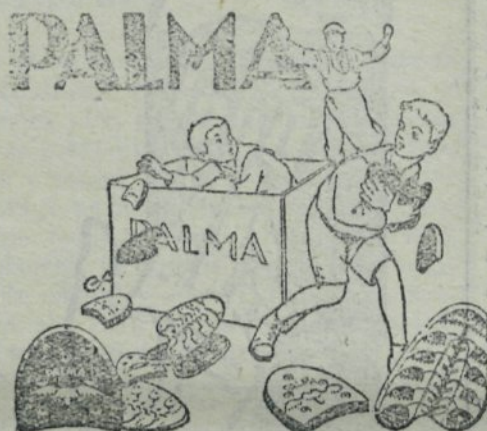
UPRAVA. POŠTNA ZVEZA KOZJE-KO-PRIVNICA. Na podlagi odredbe ministra za pošto in brzojav se avtomobilski in poštini promet med Kozjem in Koprivnico v najkrajšem času upo-
stavi.

POMOŽNA POŠTA DRUŽMIRJE (nadzorna pošta Šoštanj), ki je bila od 31. oktobra 1923 zatvorjena, je pričela s 1. majem zopet poslovati. Zvezo ima vsak dan razen nedelj.

RAZPRAVA PROTI CARLIERJU KONČANA. Francoski kapetan Raymond Louis Carlier, ki je bil obdolžen umora švicarskega trgovca Isellija, je bil pri zaključni obravnavi v Beogradu obsojen na 20 let ječe, na povračilo sodnih stroškov in stroškov prevoza Isellijevega trupla v Curih. Carlierjev zagovornik dr. Topalović je vložil priziv na apelacijsko sodišče.

POŠTNI PAKETI ZA ZJEDINJENE DRŽAVE. Ministrstvo pošte in telegrafa sporoča: Po carinskih predpisih, ki veljajo v Zedinjenih ameriških državah, morajo biti poštni paketi, ki se pošiljajo v te države, sledeče opremljeni: Na paketu samem, pa tudi na vsakem kosu blaga, ki se v tem paketu pošilja, je treba vidno označiti državo, v kateri je bilo dotično blago izdelano, na primer »Made in ...« (državo je treba napisati v latinici). Za pošiljatelje, ki pošiljajo v Zedinjene države večje količine blaga, je najugodnejše, da si nabavijo primerno štampiljko. Za vse one pošiljke, ki nimajo takih oznach, pobira ameriška carinska oblast še posebno pristojbino, in sicer 10 odst. cenilne vrednosti dotičnega blaga.

IZPREMEMBE V CIVILNEM PRAVDNEM POSTOPANJU. Naredba ministra pravde, ki je te dni izšla v »Službenih Novinah« na temelju čl. 87. finančnega zakona za l. 1924/25, izmenjuje in povzbuje z veljavo od 1. junija tl. denarne postavke, po katerih se ravna stvarna podsodnost sodišč v civilnih pravih. Najvažnejše določbe so: 1. pred okrajna sodišča spadajo pravde o denarju ali denarni vrednosti do vseh 6250 Din (25.000 K); 2. pri okrožnih sodiščih in pri deželni sodišču v Ljubljani sodi v pravih iste vrste do vseh 125.000 Din (500.000 kron) sodnik poedinec; 3. v opominjalnem postopanju se smejo izdajati plačilna povelja do vseh 6250 Din; 4. stari predpisi o podsodnosti veljajo samo za pravde, v katerih se je do konca maja po prvem nareku že pričela ustna sporna razprava. S 1. junijem t. l. bodo torej okrožna sodišča in ljubljansko deželno sodišče oddala vse pri njih že vložene tožbe do vrednosti 25.000 K, o katerih do konca maja niso sporno razpravljala v stvari sami, pristojnim okrajnim sodiščem. Tako se smemo nadejati, da naša sodišča v doglednem času odpravijo zastanke, s katerimi so se zadnji dve leti borila v občutno škodo strank, in da si zopet pribore sloves, da ne sodijo samo dobro, nego tudi hitro. Bati pa se niti ni, da bodo poslej preobremenjena okrajna sodišča, ker se bodo zastanki zbornih sodišč porazdelili med vsa, tako da posamezno ne bo preveč prizadeto.

Gumi-pete in gumi-podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so isti trpežni, po ceni in udobni za nošenje.

To in ono.

KOLIKO JE MATI VREDNA? V kraju Grillingen v Švici je na nekem nenadzorovanem prehodu čez železnico vlak smrtno povozil neko žensko. Zaprtila je dvoje nedoletnih otrok, ki sta že bila poprej izgubila očeta. Železniška uprava je poznala nevarnost prehoda, a kljub temu ni nastavila železniškega čuvara. Sedaj se je železniška uprava v zavedanju svoje odgovornosti odločila, da izplača otrokoma za izgubo matere odškodnino reci in piši — 200 frankov!

NAJVEČJI VODOVOD NA SVETU ima Avstralija, z vodo najslabše obdarjeni kontinent. 500 kilometrov daleč od obale, v notranjosti zemlje, v žalosni pustinji, sta vsled ogromnih najdišč zlata zrastle dve veliki mesti: Coolgardie in Kalgoorlie. Coolgardie šteje danes 40.000 prebivalcev. Ker je pomanjkanje vode od časa do časa povsem ustavilo kopanje zlata in ker je bilo jasno, da zavisi nadaljnji razvoj od oskrbe z vodo, so se odločili, da zgradijo velikanski vodozvod z obale. V Avstraliji se razteza glavno gorovje ob morju, kjer sprejema dež in ga ne pušča v notranjost. V Darling gorovju, ki je bogato obdarjeno z dežjem, so napravili rezervoar, ki lahko ujame 22 milijonov litrov vode; položili so 60.000 železnih cevi enostavno na zemljo in preko dolin in gor puščali vodo 520 kilom. daleč v rezervoar v Coolgardie. 24 parnih sesalk pošilja v vodozvod 22 milijonov litrov vode. Kljub velikanskim stroškom za napeljavo vodozvod je padla cena vode v Coolgardie na eno desetino prejšnje cene.

ROBINZONOVA PUŠKA. Dne 21. tm. pride v London na dražbo puška kremenjača Robinzona Kruzoe, napravljena l. 1701.

DVE TRETJINI VSEH PISEM NA SVETU sta pisani v angleškem jeziku.

Svetloba človeškega telesa.

Naše človeško znanje je v kljub temu, da se s ponosom hvalimo, kako smo učeni, še vedno zelo majhno. Koliko je na primer stvari, za katere ne vemo in jih ne vidimo, čeprav so v naši neposredni bližini in čeprav jih poznamo in vidimo bitja, ki so neizmerno nižja nego smo mi, krona stvarstva. Ultravioleto žarke smo morali mi komaj odkriti, ko so jih rastline »poznale« in »videle« že od vsega začetka. Mi jih še danes s prostim očesom ne vidimo, ko se rastline obračajo proti njim, ker so jim potrebni za življenje. Poglejmo prebivalce morskih globin, ki žive neprestano v večni temi in se vendar sprehajajo prav okretno in veselo semtertja in si iščejo hrane. Le nekatere redkoštevilne teh živali so opremljene s »svetilkami«, s svojo lastno svetlobo; druge je ne rabijo, ker jim vid nadomešča druga čutila ali pa vidijo tudi v taki temi, kjer človek absolutno ničesar ne more razločiti. Naše človeške ribice, ki žive v kraških podzemskih vodah, so slepe, niti oči nimajo, pa jim to ni prav nič na kvar. Kakšen revež je nasprotno človek, ki po nesreči izgubi oči ali pa se je že rodil slep! — Med našimi domačimi živalmi so mačke tiste čarovnice, ki vidijo razločno tudi še tam, kjer je po našem mnenju popolna tema. Enako vidijo v temi tudi nekatere ptice, nočni metulji, žuželke itd. V novjšem času pa so naravoslovci dognali, da bolhe, ki se sprehajajo po naših telesih pod obleko ali pod odejo, kjer je popolnoma temno, vidijo prav tako razločno kakor mi v sobi, razsvetljeni z električno žarnico. Še več, bolham je naše telo svetlo kakor razbeljena železna peč. Mrzle peči mi v temni sobi ne vidimo, moramo jo komaj visoko razgreti, da nam postane vidna; bolhi že zadostuje, da je kako telo razgreto do 37 stopinj Celzija, da ga vidi v takem stanju kakor mi v razbeljenem. Naše telo je torej pri 37 stopinjah že svetlo, samo da je za naše oči ta svetloba še mnogo prešibka, da bi jo zaznali. To razkritje je zelo zanimivo in odkriva pot do razrešenja nešteti drugih problemov, pred katerimi smo stali doslej brez moči. Vsa topla telesa — se da iz tega sklepati — so tudi svetla, razžarjena od svoje lastne svetlobe; to svetlobo pa lahko opazijo samo nižje in na temo navajene živali, ker jim je to potrebno za obstoj in obrambo. Obenem pa dokazuje to odkritje tudi, da je na zemlji mnogo, mnogo stvari in pojavov, katerih ne poznamo, čeprav živimo sredi njih. Le polagoma odkrivamo skrivnosti narave in se čudimo njeni kompliciranosti in skrivnostni dovršenosti.

Za smeh in kratek čas.

V GOSTILNI. — »Prijatelj, zakriči: plačati!« pravi gost svojemu znanecu. »Zakriči Ti — meni ne bodo verjeli«, se odreže prijatelj.

INTIMNO. Prijatelj: »Kaj pa Tvoja boljša polovica?« Zakonec: »Kaj boš rekel polovica — reci raje četrtina; kajti kadar se sleče, odloži cele tri četrtine svoje količine na nočno omario.«

RAZLIKA. — »Moja žena, ničvrednica me je hudobno zapustila!« — »Beži, beži! Moja je mnogo hudobnejša. Ostala je namreč hudobno pri meni!«

TEŽKA BOL. Ob grobu stoji mož in vzdihuje v globoki žalosti: »Samo Ti ne bi bil smel umreti — samo Ti ne!« Ginjen stopim k njemu in skušam nesrečneža potolažiti, a ni mi mogoče dognati, komu veljajo žalostne besede. Vedno isti odgovor: »Samo Ti ne bi bil smel umreti!« Končno, po dolgem prizadevanju mi da ves tužen pojasnilo: »Tu počiva prvi mož moje žene!«

V ATELJEJU. Zakonski par se da fotografirati. »Preresno«, reče fotograf, »mного preresno! Ne smeta vedno misliti eden na drugega. Napravita, prosim, malo prijaznejše obraze!«

Natakarica

z več letno prakso išče boljše mesto, v Celju ali v okolici. Cenjene ponudbe na upravo »Nove Dobe«.

NAHOD? GLAVOBOL? Zobobol? Trganje? Odrečje večkrat mišice in živci? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jači ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši, kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali ena specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: tiskar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 356, Hrvatsko.

Odgovorni urednik: Rado Pečnik.
Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Brusimo vse: britve, škarje, nože, gilette (zdravnikom, brivcem, krojačem, hotelirjem itd.). Za delo se jamči. 6

Elektr. brusarna
Celje, Prešernova ulica št. 19

Stara pesem

izkopana iz tritisočletnega groba egiptovskega kralja
Opeko kdo dobro hoče dobiti, ta v Račju jo mora zdaj naročiti.
Streho trpežno kdo hoče napraviti, opeko iz Račja mora nabaviti.
Denar si prihrani, srečo privabi, blago, **Opekarne v Račju**, kdo rabi. To pesmico danes vsak mora znati; to šolarčku skrbna pravi že mati.

Prevzemam žaganje drv

vsako množino, po najnižji ceni ali po dogovoru. JERNEJ ŠARLAH, Gaberje. Informacije daje in naročila sprejema gostilna Kus (Krobat), Celje, Glavni trg. —10

Razširjajte „Novo Dobo“!

Dva mizarja

dobita delo takoj pri Produktivni zadrugi za lesno industrijo v Celju, Lanovž. 3—3

Zahtevajte

v trafikah in trgovinah

6—5 **A. ČERNE**

umetniške razglednice Celja

Ker sem povečala likalnico

sprejemam

mehko telesno, gostilniško in razno drugo perilo. Vzamem v snajenje etamin, batist ter damske in moške bele obleke. **Marija Čovnik**, Prešernova 8. Likalnica škrobnega perila. 10—3

Ant. Lečnik

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 97

Kleparstvo in vodovodne inštalacije
Franjo Dolžan
 CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE
 Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila
 Postrežba točna. Cene zmerne. Solidna izvršitev.
 477 - 13

LASTNI DOM
 registrirana kreditna in stavb. zadruga z omejeno zavezo
 sprejema hranilne vloge tudi od nečlanov in jih obrestuje po **8%** osem od sto — proti odpovedi po 10% — od sto — na leto.
 Pisarna: CELJE, Prešernova ul. 15/1.

Trboveljski premog
 iz rudnikov: Laško, Hrastnik in Trbovlje in
trboveljski prima portland cement
 dobavi iz tukajšnjega skladišča ali pri celih vagonih
 od vagona po najnižjih dnevnih cenah
 Premog se dostavlja na željo tudi na dom.
ZVEZA SLOVENSKEH TRGOVCEV
 Cvenkel, Elsbacher in Ravnikar
 pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju.

Restavracija „**NARODNI DOM**“ v Celju
 Priporočava vedno priznано dobro **sveže pivo** (ležak in porter), **pristna vina** (laški rizling, mozler i. t. d.) po zmerni ceni. **Najboljša kuhinja**. Slavnemu občinstvu se nudi vedno črna in turška **kava**. **Šah in tarok** na razpolago. Sprejemajo se po nizkih cenah abonenti.
 Za obilen obisk se priporočata in jamčita za dobro postrežbo **Karol in Pepca Perc.**

Poglej, botrca !?
 V manufakturni in modni trgovini **M. Pšeničnik, Celje** se kupi za birmo tako lepi etamin, batist in drugo novo modno blago po zelo **znižani ceni!**

Oglejte si manufakturno trgovino **J. KUDIŠ** Gaherje št. 3
 (gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina
 50-22
NA DROBNO **PRIPOROČA** **NA DEBELO!**
 svojim cenjeim odjemalcem veliko množino inozemskega blaga kakor sukno za moške in ženske obleke, cefir, eton, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo nizkih cenah.

Po znižani ceni
 kupite sedaj za gospode in damske obleke **v veliki izbiri nanovo došlo blago** sukno, kamgarne, najnovejše modno volneno, crepe, surovo svilo, etamine, eponge v manufakturni in modni trgovini **Miloš Pšeničnik, Celje** Kralja Petra cesta
 V zalogi sokojske potrebščine! Postrežba solidna

Naznanilo!
 Slavnemu občinstvu in izletnikom se naznanja, da se otvori **v nedeljo, dne 18. maja 1924**
restavracija
držav. toplic na Dobrni.
 Na razpolago bodo vedno raznovrstna gorka in mrzla jedila. Točila se bodo pristna ljutomerska, bizeljska in dolenska vina. Cene solidne in točna postrežba. Za obilen obisk se priporoča.
 Rožanec, restavrater.

ZAJUTRKOVALNICA
Frece & Plahuta v Celju
 naznanja, da se je na novo založila s prvovrstnimi haloškimi in ljutomerskimi vini.
ČEZ ULICO za vina znižane cene in sicer:
 Belo vino, namizno Din 9.—
 Rudeče bizeljsko » 9.—
 Črno » 10.—
 Haloški rizling 1923 » 12.—
 Ljutomerski burgundec 1923 » 14.—
 Jeruzalemski rizling 1921 » 18.—
 Refoško » 18.—

V nedeljo, dne 18. maja
velika domača veselica
 na vrtu in v vseh gostilniških prostorih gostilne **Stiglic, Slance-Teharje.**
 Igra polnoštevila godba na pihala. Vstopnina prosta. Za izborna kapljica in okusna jedila je preskrbljeno. K obilni udeležbi najvljudneje vabi gostilničar.

Molitveniki za birmo
 od najpreprostejše do najfinejše vezave se dobivajo v knjigarni s papirjem na debelo in drobno **Goričar & Leskovšek, Celje.**
 Trgovcem in preprodajalcem znaten popust. Zahtevajte zbirke 20 do 30 knjig za poskušnjo proti povzetju. 10-2

CELJSKA POSOJILNICA

Stanje hranilnih vlog
čez K 120.000.000.—

Narodni dom (na oglu v pritličju)

Stanje hranilnih vlog
čez K 120.000.000.—

Sprejemamo hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obresuje najugodnejše, izplačuje točno in nudi za iste največjo varnost.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantnejše.

Čevljarski stroj
(Singer), levoročnik (Linksarm), skoro nov, se po ceni prodaja. Ogleda se lahko pri Mihaelu Paku, Na okopih 11, Celje.

Otročje vozičke vseh vrst od preproste kočare do najfinjših, po vzo ru Brenabor ter otročje stolice po najnižjih tovarniških cenah imata vedno v zalogi

20 **Kramar & Mislej** 17
(preje Prica & Kramar), Celje, Kralja Petra cesta

Naprodaj je hiša

z velikim vrtom, 1/4 ure iz mesta Celja.

Proda se tudi

nova, komplet. spalna soba

Vpraša se pri

Mariji Krajnc, Razlagova ul. 6

Odda se v najem

delavnica

pripravna za vsako obrt. Vpraša se pri Matevžu Vukouniku, Dečkov trg 3/1.

Išče se dojišja

(ama), ki ima do enega meseca starega otroka, za novorojenčka, na graščino blizu Celja. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Predstaviti se mora pri Neži Vidmajer, babica, Gosposka ul. 28, Celje. 2—1

Naznanjam **potnikom, voznikom kolesarjem, da sprejemam v shrambo kolesa in druge potne reči.** Na razpolago je tudi **veliki konjski hlev.**

Hotel, Krona' Celje

Čevlje, sandale

vseh vrst, od preproste do najfinjše izdelave ter lastnega izdelka, kupite po zelo nizkih cenah. Čevlje po meri, izvršitev popravi hitra in točna. Oglejte si izložbo in zalogo. Štefan STRAŠEK, Kovaška ulica 1. 3—1

Na zelo prometnem kraju Gaberja se **tako prodaja krasna**

hiša

v najboljšem stanju, s 4 sobami, kuhinjo, vrtom (približno 1 oral) z mladim sadnim drevjem, 2 kostanjema pred hišo, vodnjakom z izborno vodo, hlevom za dve kravi, 2 svinjakoma, pralno kuhinjo, drvarnico itd., ugodno za vsako, zlasti lesno trgovino, z lepimi stavbenimi prostori. Stanovanje kupcu takoj na razpolago. — Radi bolezniki nizka cena in ugodni pogoji. **Franjo Hrovat**, krojač, Gaberja 75. (Poleg Westenove tovarne).

Rudarsko poduzeće u
Hrvatskoj **traži** iskusnih, vještih **kopača**

oženjenih i neoženjenih. Stan u naravi, konzum uredjen. Pismene ponudbe pod šifrom »Rudar Za—2189« na »PUBLI-CITAS«, oglasni zavod, Zagreb, Gundulićeva ulica 11. 3—1

Oblastv. koncesijonirana posredovalnica za promet z realitetami

A. P. ARZENŠEK IN DRUGOVI

d. z. o. z.

CELJE :: Kralja Petra cesta 22 :: **CELJE**

Posreduje pri **prodaji** ozl. **nakup** zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in malih posestev, industrijskih podjetij itd., itd. vestno in točno.

Naznanilo preselitve!

P. n. občinstvu si usojam s tem naznaniti, da sem svojo

specijalno delavnico za pisalne in druge pisarniške stroje
preselil iz

Vrazove ulice števil. 4

v

Vetrinjsko ulico št. 30

(poslopje kavarne Žigart)

Istočasno naznanim p. n. občinstvu, da nisem več svojemu sinu Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica št. 7, kot strokovnjak in specialist na razpolago ter tedaj ne jamčim več za stroje, kateri se njemu izroče.

Vijudno prosem p. n. občinstvo, da se nadalje zaupno naravnost na mene obrača, beležim s spoštovanjem

Ivan Legat,

prva specijalna
popravljalnica za
pisarniške stroje

Maribor, Vetrinjska ul. 30

(kavarna Žigart)
Tel. int. števil. 434.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze izkazanega sočutja, ki smo ga bili deležni povodom težke in nenadomestljive izgube naše srčno ljubljene soproge oz. matere in sestre, gospe

Avguste Hruschka

za obilno častno spremstvo na zadnji poti ter za mnoge podarjene vence in šopke, prosimo oblastva, občinsko zastopstvo Teharje, rudniško zastopstvo Celje, oboje pevskih društev iz Štor in Teharja, kakor vse druge prijatelje in znance, da sprejmejo tem potom našo najsrčnejšo zahvalo

STORE, dne 14. maja 1924.

Žalujoci ostali.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vst hranilnični posli se izvršujejo najkulantnejše, hitro in točno. Ugodno obresiovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov nad Kron 25.000.000.—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.